GAZETA KRAKOWSKA

Nro. 13.

We Srzodę Dnia 14. Lutego 1798.

Z Hagi d. 23. Stycznia.

Wczoray zaszła tu u nas ważna rewolucya, która iest do zaszłey d. 18 fructidor w Paryżu podobna. Oddalono i aresztowano tych reprezentantow, z ktòrych nie byli kontenci i ktòrzy do partyi umiarkowanych należeli. Całą noc z 21 na 22 czyniono przygotowania, żeby skazani reprezentanci z miasta nie uciekli. Od godziny 4 wczoray z rana cały garnizon stanął pod bronią i gwardye miasta; armaty wytoczono; rogatki zamknięto i wszystko zostawało w tym położeniu, aż do godziny 3 po południu, poki konwencya nie zakończyła swey sessyi, ktòrą o godzinie 8 z rana otwarła. Po skończoney sessyi otwarto zaraz rogatki, i wszystko iak nayspokoyniey poszło; ani iedna kropra krwi nie była rozlana.

Oto są niektòre tey rewolucyi szczegùły. Kommenderuiący w służbie naszey będacym woyskiem jenerał Joubert i jenerał Daendels znaydowali się iuż od rana z swemi sztabsofficyerami w przedpokoiu konwencyyney sali. O godzinie 8 zrana prezydent konwencyi, Midderigh, w towarzystwie wielu członków i otoczony gwardyą narodową, udał się z domu Harlemmer przy okrzykach licznie zgromadzonego ludu do sali zgromadzenia. Wnet zawarto drzwi sali; przystępy osadzono woyskiem, i konwencya zamieniła się w sekretny wydział. Sekretarz przeczytał deklaracyą, przez ktòrą wszystkie członki miały stadhuderatu, arystokracyi, federalismu i anarchii wieczną nienawiść oświadczyć. Obywatel Syphens i 11 innych nie chcieli takowego oświadczenia uczynić, i musieli natychmiast do pobocznego pokoiu ustąpić. Z wielkiemi okrzykami zadekretowano zniesienie przepisu konwencyi i teraźnieysze zgromadzenie deklarowano ciałem prawodawczym iedney i nierozdzielney rzeczypospolitey ludu Batawow, z uchyleniem prowincyonalnych i dystryktowych administracyy, poddaiąc wszystko pod rozrządzenie ciała prawodawczego. Potym wyznaczono deputacyą z 4 członkow z oznaymieniem Francuzkiemu ministrowi o zaszłym tym dekrecie. Dekretowa-

no daley, że będzie z 5 członkow postanowiony pośredniczy dyrektoryat wykonawczy, i dla niego będzie instrukcya napisana, do czego wyznaczono kommissyą z obywa: von Leenven, van Sonsdeck, Aaffmort, Folcker i Leman. Wydziałom wykonawczym zalecono odbywanie swoich obowiązkow, poki zgromadzenie inaczey nie postanowi, tylko wydziałowi lądowemu odebrano moc wydawania woysku rozkazow do marszu, patentow &c. Inne kommissye rozwiązano. Wyłączonym 21 członkom z konwencyi, dano domowy areszt i zakazano wszelkiey korrespondencyi polityczney.

Francuzki minister de la Croix uwiadomiony przez deputacyą o zaszłey odmianie rzeczy, przybył do zgromadzenia. Ze wszystkich stron krzyczano: Niech żyie rzeczpospolita! Minister mówił do zgromadzenia, winszuiąc mu szczęścia w tey treści: " Postępuycie wciąż, obywatele, w zapewnieniu szczęśliwości ludu przez wasze obrady; niechay wam lud będzie winien zaprowadzenie mądrey i wolney konstytucyi, ugruntowaney na zasadach powszechnego dobra. Utworzcie iak nayprędzey dzielny rząd, któryby zdolnym był do obudzenia ducha obywatelskiego w Batawach i obròcenia go przeciw powszechnemu nieprzyiacielowi. — Bądźcie pewni, że Francuzka rzeczpospolita i wykonawczy iey dyrektoryat, którego imieniem mam honor z wami mowić, z ukontentowaniem poweźmie wiadomość, o uczynionych przygotowaniach do uszczęśliwienia waszey oyczyzny. Pochwali wasze usiłowania i całą swoią siłą was wesprze. „ Prezydent odpowiadaiąc mu, wyraził podziękowanie za obiecaną pomoc Francuzkiego narodu do utrzymania niepodległości swego allianta &c. i oświadczył niezmienne przywiązanie ludu Batawskiego do Francuzkiego rządu. Minister de la Croix przyiął offiarowany mu honor sessyi. Potym po ucałowaniu braterskim od prezydenta, opuścił z wielkiemi okrzyki zgromadzenie.

Nową kommissyą z siedmiu członkow do ułożenia konstytucyi wyznaczono, i dekretowano przytym zaraz, że na potym nie będzie używane nazwisko ludu ziednoczonych prowincyy, tylko ludu Batawskiego.

Z Hagi d. 27. Stycznia.

W innych mieyscach rzeczypospolitey zaszła tu w poniedziałek rewolucya nie sprawiła naymnieyszego zamięszania. Przedwczorem reprezentanta Pasteur zaprowadzono do więzienia stanu Castellnaney zwanego; miał kontrarewolucyyne mowy prowadzić. Od poniedziałku oświadczyło się ieszcze wielu reprezentantow, że żądaney na dniu 22 deklaracyi podpisać nie mogą; liczba zatym wyzutych z charakteru reprezentanta członkow wynosi 63. Zgromadzenie prowincyonalne Hollandyi przyięło bez oporu znoszący go dekret, d. 24 przez zgromadzenie konstytucyyne (tak się teraz nazywa) wydany, i iest tylko teraz administracyynym ciałem zgromadzenia konstytucyynego, czyli iemu podległym kollegium. Reszta 8 prowincyonalnych zgromadzeń są także zniesione, i wydany w poniedziałek wielki dekret samowładności i ziednoczenia całego kraiu iest wszędzie wykonywany. Wiedziano zawczasu, że żadne z prowincyonalnych zgromadzeń przeciwić się nie będzie. Geldrya iuż dobrowolnie uległa.

My tu w Hadze, Amsterdamie &c. nie

iesteśmy więcey Hollendrami, w Utrechtcie, Utrechtczykami, w Geldryi, Geldreyczykami, &. ale ogulnie należemy wszyscy do Batawskiey rzeczypospolitey. Cały kray będzie w krotce na departamenta podzielony. Nad wygotowaniem konstytucyi 7 wyznaczonych reprezentantow od wtorku pracuie, i po zadekretowaniu przez zgromadzenie konstytucyyne przedwczorem pierwszych zasad, pewnie za kilka niedziel wygotowaną będzie. Ma ona bydź całkiem na wzor Francuzkiey zrobiona; będziemy mieli radę starszych, radę czterdziestu, wykonawczy dyrektoryat i ministrow, departamentowe administracye, iedną kassę, ieden skarb i połączenie wszystkich długow.

Z Hagi d. 27. Stycznia.

Nimeśmy nową konstytucyą otrzymali, zaprowadzono iuż rząd na zadekretowanych iey zasadach. We śrzodę mianowała wyznaczona do tego od zgromadzenia kommissya, dyrektoryat i dla niego instrukcyą wygotowała. Na przedwczorayszey sessyi instalowano tę pośrzedniczo-wykonawczą władzę, ktòra po wykonaniu przysięgi, zaraz swe urzędowanie rozpoczęła. Władza ta czyli dyrektoryat składa się z reprezentantow Vreede, van Langen, Wilderyck, Fokkert i Wibo Finje. Ostatni iest członkiem wydziału żydowskiego. W tym samem dniu odebrali powinszowania, a wczoray pokazali się na Hollenderskiey kommedyi, ktòra z okazyi tey rewolucyi dawana była. Zgromadzenie wyznaczyło dyrektoyatowi pałac bywszych Amsterdamskich deputowanych, na mieysce iego obrad.

Wiele członkow przeszłey konwencyi znayduie się ieszcze nieprzytomnych, ktòrzy za powrotem swoim zapewne urzędy swe złożą. Niektòrzy z aresztowanych reprezentantow, ktòrzy areszt nie wychodzenia z miasta mieli, są w ścisleysze więzienie wzięci. Nieprzytomni muszą w 8 dni nazad powrocić.

Gdy Francuzka głòwna kwatera tam się na potym znaydować musi, gdzie poseł Francuzki mieszka, naiął rząd dla kommenderuiącego ienerała Joubert pałac, w ktòrym dawniey poseł Pruski na Vorhout mieszkał. Jenerał ten otrzymał kommendę nad Francuzkim i Batawskim woyskiem; iednak ostatniego bez zezwolenia zgromadzenia, nie może za granicę użyć.

Wszyscy kommendanci Francuzkich woysk w naszey rzeczypospolitey odebrali rozkaz utrzymywania dekretow konstytucyynego zgromadzenia, ktòre teraz całkowitą władzę w sobie zawiera.

Członki konstytucyynego zgromadzenia będą trzech kolorową szarfę nosić, na ktòrey herb rzeczypospolitey Batawskiey wyrażony będzie. — Liczba ministrow, czyli agentow wykonawczego dyrektoryatu będzie 6. Wszyscy urzędnicy muszą uroczystą deklaracyą nienawiści stadhuderatu, arystokracyi, federalismu i anarchii złożyć.

Reszta zadekretowanych zasad nowey konstytucyi są: Zniesienie samowładności prowincyy i systematu lenności, oddzielenie kościoła od kraiu, wyłączenie stronnikow Xiążęcia Oranii i nieprzyiacioł samowładności ludu od głosowania na 10 lat od przyięcia konstytucyi, ułożenie nowego planu skarbu, ktòryby się do maiątku każdego obywatela stosował, zniesienie prowincyonalnych składek, wykonawcza władza rozłoży kontrybucye, a ciało

prawodawcze ich potwierdzi, oddział prawodawczey, wykonawczey i sądowniczey władzy, roczna odpowiedź z publicznych pieniędzy, zawarowanie konstytucyą, że żadna konstytucyyna władza nie może banku naruszyć, nayściśleyszy związek z rzecząpospolitą Francuzką &c. &c.

Oto iest treść odezwy zgromadzenia konstytucyynego o zaszłey rewolucyi do ludu: "Nakoniec, wspoł obywatele, nadszedł dzień, w którym wierni wasi reprezentanci uratowali ieszcze raz waszą wolność od podstępnie i zdradliwie ułożonego proiektu, przez który za kilka momentow bylibyście w sroższe niż dawniey kaydany wtrąceni. Nadszedł czas zapełnienia zostawionego przedziału między regularnym porządkiem rzeczy, a okropnym samowładności prowincyonalnego rządu, przez który połączono na pozor tylko ludy, a tym samym dano Anglii okazyą do dzielenia was wewnątrz i nie znacznie wprowadzenia nazad, przekleństwy naszemi okrytego stadhudera. Nadszedł czas oddalenia wszystkiego, co nas nad przepaścią zguby postawiło, od którey nas iedynie łaskawa przychylność narodu Francuzkiego ieszcze uratowała. Aż nadto iuż był czas do zniszczenia planow tych ludzi, którzy z przywiązania do osobistey swey wielkości chcieli utrzymać federacyyny rząd i rewolucyą naszą w swych nawet skutkach szkodliwą uczynić. Nic prawdziwym patryotom nie pozostało innego, iak odiąć wszelką władzę złemu i uratować was od przyszłego nieszczęścia.— Złośliwy proiekt wystawienia na zwaliskach stadhuderatu kilku familiy tronu, zaprowadzenia was pod pod imieniem reprezentacyyney demokracyi, do nieznośnego iarzma obieralney arystokracyi, okazuie się iasno w odrzuconym od was konstytucyi planie, i od tego proiektu ieszcze nie odstąpiono. Rzeczypospolitey Francuzkiey zostawione było, uratowanie was ieszcze raz od zguby. — Batawowie! zostaliśmy do tey konieczney potrzeby znagleni uwięzienia niektórych członkow waszey konwencyi, i do oddalenia innych od interessow rządu; lecz nie dla szkodzenia im, lub ich ścigania, bo wiemy iakie szkodliwe skutki rząd strachu za sobą ciągnie, ale iedynie zabronienia im podkopania podstaw nowey rewolucyi, i doprowadzenia was przez zniszczenie wszelkiego oporu, do przyzwoitego porządku rzeczy, przez który szczęśliwość Batawow ugrutowaną zostanie.— Nie sąż to oczywiste zamachy przeciw waszey obywatelskiey wolności? Nie iestże wspieranie stronnikow Xcia Oranii i dawnego rządu powszechnie znane? Nie iestże sromotne postępowanie względem lądowey siły od dawna iuż źrzodłem sprawiedliwych skarg? Nie byłoż urządzenie obywatelskiego uzbroienia odciągane, i handel z naturalnym naszym nieprzyiacielem mimo ustaw wspierany? Nie wystawionoż naszey siły morskiey, reszty zabytkow dawney wielkości naszey, bez potrzeby a nawet na złość rządowi Francuzkiemu na zupełne zniszczenie? Nie używanoż ieszcze ostatnich dni wszystkiego, do pozbawienia nas sposobow do wystawienia nazad naszey siły morskiey? Powszechny kredyt nie zostałże przez głupie i niegodziwe śrzodki zepsuty? Konwencya nieściągnęłaż dla swey niezgody na siebie pogardy? Przy tylu niegodziwościach, które upadek rzeczypospolitey zą sobą ciągnęły, nie miałże się nakoniec duch narodowy o-

budzić? My reprezentanci wasi mieliżeśmy na tyle nie godziwości spokoynie patrzeć? Nie, Batawowie! poprzysięgniymy przy ołtarzu wolności na nasze i naszych dzieci dobro, że nie ścierpiemy żadnego tyrannicznego, ani anarchicznego rządu. Poprzysięgniymy wszyscy ratować oyczyznę, a na ow czas wnet będziemy mieć dobry rząd, i przekonamy naywiększy i naymężnieyszy lud na ziemi, że nam nie darmo podał rękę, do zrucenia sromotnego iarzma; na ów czas zdziwiona Europa uzna w nas prawdziwych potomkow owych Batawow, którzy w ten czas, gdy cały świat pod tyranią Rzymian ięczał, za wolność walczyli. Do takiey wielkości nie można przyyść tylko przez dobry rząd, a tego otrzymać nie możemy, ieżeli od dwoch lat trwaiącego nierządu nie odsuniemy. Żadna społeczność nie moze bydź bez porządku. Szczegulniey potrzebna nam iest posrzedniczo wykonawcza władza.,, Tu następuię reszta rozrządzeń.

Z Bazylei d. 22. Stycznia.

Drzewo wolności z wielką uroczystością dzisiay na głownieyszym rynku bydź ma zaszczepione. Naylepsze ciągle panuie porozumienie i przyiaźń między mieszczanami miasta tego i mieszkańcami wsi; ci ostatni korzystali już z danego im od rady wielkiey pozwolenia wybrania sobie officyerow. Pułkownik Buxtorff kommendantem wszystkich uzbroionych obywateli mianowany został, milicyi ludzi 600, którzy z Liestall przyszli bardzo dobrze przyięci byli i czynią służbę wraz z mieszczanami. Dnia 19 po południu wszyscy woyskowi przed deputowanemi do tego wyznaczonemi wykonali przysięgę. Przysięga ta iest w tych wyrazach: 1mo Przysięgamy zostać Szwaycarami. 2do Wolność i rowność praw obywatelskich, 3tio Nię bydź posłusznemi tylko kommendantowi i officyerom których my sami mianuiemy, albo reprezentantom ludu. 4to Bronić osób i własności i utrzymować porządek. W kraiu Wodow ciągle wielkie panuią burze; lud domaga się koniecznie zwołania zgromadzeń parafialnych. Patryoci w Weway opanowali zamek Chillon. Regencya Bernenska, wszystkich używa sposobow dla wstrzymania nieukontentowania. Mowią że P. Necker opuścił Koppet i udał się do Genewy.

Z Bazylei d. 23. Stycznia.

Obywatel Mengaud powrocił tu nazad z Arau. Nie mógł przeszkodzić aby większa część kantonów nie odnowiła dawnieyszego związkowego aktu. Twierdzą nawet, że kantony Glarys, Appenzel przychylą się do strony większości, a tak sam tylko Bazylei kanton do tego należeć nie będzie. Dzień 26 stycznia przeznaczono, na odprawienie tego uroczystego odnowienia. Regencya Berneńska, ciągle przedsiębierze wszelkie sposoby do obrony dążące; zdaie się nawet, że pomimo wybuchłych w kraiu Wodow burzy, powszechnie przedsięwzięto bronić konstytucyi Helweckiey.

Z Karlsruhe d. 25. Stycznia.

Od dnia 18 t. m. rozrucili emissaryusze w Brysgawii, Ortenau i w wyższym margrabstwie Badeńskim, aż do Würtemberga buntownicze pisma. Między temi ma się ieden adwokat, dwie inne osoby z Alzacyi, wielu Niemcow i syn będącego w służbie Badeńskiey rotmistrza, znaydować. Ci zbieraią po wsiach podpisy i korresponduią z sobą przez pewne ogulne pytania,

Maią także przy sobie listy w całych Niemczech stronnikow swoich. Margrabia nasz wysłał dwoch konsyliarzow do Oberland, dla przyduszenia w samem początku tych poruszeń. Deputacya Rzeszy upraszała iuż także Cesarskich pełnomocnikow, żeby się z Francuzkiemi ministrami porozumiała, aby jeneralność Francuzka rewolucyonistom tym żadney pomocy nie dawała. Dwoch emissaryuszow złapano w Darmstadskim, którzy swoie papiery podarli; ale w krotce stronnicy ich gwałtem ich z więzienia Emmendigen odbili. Rozumieią, że jenerał Staader dla przyduszenia tych poruszeń, niektòrym woyskom na przod postąpić każe.

W Hessen - Darmstadtskich cyrkułach Lichtenau i Willstedt pewny rewolucyonista zebrał iuż 500 podpisow. Hessen-Darmstadtski poseł doniosł zaraz o tym deputacyi Rzeszy w Rastadt. — W iednym na tamtey stronie Renu leżącym mieście, miano bardzo wiele kokard czerwonych, czarnych i białych narobić i na tę tu stronę Renu przenieść.

Z Bazylei d. 24. Stycznia.

Pozawczoray drzewo wolności z wielką okazałością i przy odgłosie dzwonow i huku armat na wałach tuteyszych i bateryach w Huningen, zaszczepione tu zostało. Jenerałowie i officyerowie sztabu woyska Francuzkiego będącego w Huningen przytomni byli tey uroczystości; wszystko z naywiększą odbyło się spokoynością; w wieczor był obywatelski bal z tancami. Taż sama uroczystość ma się odprawić na dniu iutrzeyszym w małey Bazylei. — Plan nowey konstytucyi z Paryża od P. Ochs naszey regencyi przysłany został i w krotce bydź ma wydrukowany. —

Seym Helwecki zgromadzony w Arau wysłał świeżo dwoch deputowanych do Paryża z zleceniem przełożenia Francuzkiemu rządowi śrzodkow pogodzenia się. Spodziewamy się że krók ten dobry sprawi skutek.

Z Bruxelli d. 21. Stycznia.

Aresztowania w departamentach dawnieyszey Belgii nie tylko osòb duchownych, ale też i innych obywateli co raz bardziey się powiększaią; los ten szczegulniey potyka naczelnikow, rewolucyi 1789 i 1790. Dwoch dawniey możnych panow, którzy w tey rewolucyi wielką grali rolę, świeżo aresztowano w Gand, i iuż są w drodze do Rochefort, rownie iak i dziekan kapituły Sgo Gotuła Xiądz Duvivier, dawniey arcybiskupa Mechlinskiego sekretarz, tudzież część iedna zgromadzenia missyonarzy i wielu Xży z Mechliny. — Większą część kościołow które dla katolikow otwarte były, pozamykano nazad. Z wielką usilnością pracuią w Dunkierce nad uzbroieniem flottyli, którą w zeszłym roku kommenderował admirał Muskin. W portach rzeczypospolitey Batawskiey czynią także znaczne uzbroienia, które przyłożyć się maią do wielkiey wyprawy, minister woienny wydał świeżo rozkazy ściągaiące się do założenia magazynow dla prawego skrzydła armii Angielskiey, które rozciąga się od Kale, aż do Ostendy, i minister marynarki wysłał do Ostendy officyerow budowniczych dla dozoru buduiących się tam armatnych szalup. -- Będący tu officyerowie Austryaccy, zamyślaią sprzedać zaraz dobra swoie iak tylko im te powrocone zostaną. Wielka część obywateli iest w przedsięwzięciu korzystania z pozwolenia warowanego traktatem pokoiu

w Campo Formido zawartym, i sprzedawszy swoie własności, przeniesienia się w kraie Austryackie.

Z Stuttgard d. 24. Stycznia.

Pozawczoray Xiąże Jmć dał publiczną deputowanym zgromadzonych stanow audyencyą i miał do nich mowę, w którey przełożył, iak wazną iest rzeczą, aby w dzisieyszych okolicznościach między głową kraiu, a iego członkami naylepsza panowała zgoda; potwierdził oraz iak nayuroczyściey wszystkie dla kraiu przywileie. Obywatel Bacher od dnia 18 stycznia znayduie się w Anspach. — Po przybyciu Arcy Xcia Karola do Pragi marszałek Bender złożył jeneralną woysk kommendę w Czechach. Podług Frankonskich gazet Arcy Xiąże poiechał na dniu 11 do Drezna i ma się żenić iak mowią, z Xiężniczką Saską.

Z Londynu d, 26. Styoznia.

Król podpisał iuż 20,000 f. szter: dobrowolney składki na potrzeby kraiu, i cała podpisana summa ma teraz do 3ch mill: f. szter: wynosić. Na banku iest, podług wczorayszego oznaymienia, 5 reiestrow do podpisania składek otwartych. Obydwa arcybiskupi Katorberski, Jorku i inne osoby znaczne podpisali summy.

Słychać, iż Xżę Ernest porzuci w Hanowerskim woysku służbę, a w Angielskiey armii umieszczony będzie.

Hrabia Tauenzien miał tayną audyencyą u króla i pożegnał się z nim powracaiąc do Berlina nazad.

P. Talbot sekretarz legacyi w Bernie powrocił wczoray do Londynu nazad.

Klub Wigow obchodził przedwczorem w gospodzie Ankertawern urodziny Foxa. Przy stole siedziało 1800 osób, i większa część członkow korresponduiącego towarzystwa Londyńskiego znaydowało się na tey uczcie. Spełniano następuiące zdrowia: " Zniesienie sposobem przez konstytucyą opisanym, uczynionego bezprawia ludowi! Prędkiey i aktualney reformowy reprezentacyi ludu w parlamencie! Irlandzkiego ludu i żeby mu iak nayprędzey przywrocona była wolność! Sprawy wolności na całym świecie!

W Dublinie zrobili Amerykańscy studenci dla będących tam Francuzkich niewolników 25 f. szt. składki. --- Lord Moira poiechał do Irlandyi.

Znayduiący się w Kale Anglicy oczekuią w krótce rozkazu do opuszczenia tego miasta, iako też powszechnego aresztu na wszystkie okręty.

Nim Francuzi przedsięwezmą do Anglii wylądowanie chcą, iak słychać, w przod wyspy Jersey i Guernesey opanować, ale te są teraz eskadrą fragat okryte.

Około Kadyx krąży znowu mocna Angielska flotta. — Dzień powszechney pokuty i postu iest odezwą królewską na dzień 7 marca oznaczony.

Papiery banku stoią dziś 48 za 100.

Z Bruxelli d. 22. Stycznia.

W tych dniach przechodziło ieszcze wiele tędy woyska idącego od Renu i zmierzaiącego ku Dunkierce. Dowiaduiemy się także, że znaczna woysk liczba idzie przez Luxemburg i Szampanią; woyska te ściągaią się do okolic Brestu. Szalupy armatne, które w Dunkierce i innych buduią portach dla dopomożenia wylądowaniu nie tylko przez swoy kształt, ale i

sposob uzbroienia zupełnie do Angielskich podobne będą. Obywatel Outrepont bywszy kommissarz wykonawczey władzy niebawnie ma się udać do Rastadt, i jak mowią, z szczegulnieyszym zleceniem od dyrektorystu iest tam wysłany.

Z Zemlina d. 5 Stycznia.

Buntownicy zaymuią dotąd okolice Belgradu, i liczba ich co dzień się powiększa; mieszkańcom wsi, żadnych nie czynią przykrości, i szanuią własność. W tych dniach przybył tu z Konstantynopola karawan z pierwszym transportem bawełny; buntownicy widzieli go, lecz bez przeszkody dozwolili mu przeyścia.

Z Strazburga d. 26. Stycznia.

Upewniaią, że jenerał Buonaparte w tych dniach tu przybędzie i z tąd uda się do Rastadt. Telegraf postawiony na wieży naszego katedralnego kościoła iuż ukończony został, i niebawnie używać go zaczną.

Z Manheimu d. 25. Stycznia.

Dzisiay przed połudmem przybył do tuteyszego kommendanta miasta i fortecy Francuzki jenerał adiutant od dywizyynego Francuzkiego jenerała Ambert z depeszami, w ktorych żąda na mocy danego sobie rozkazu od kommenderuiącego jenerała Hatry armią Moguncką, ustąpienia przez woyska Rzeszy szancu Reńskiego i wszystkich do niego należących fortyfikacyy. Garnizon w wspomnionych fortyfikacyach został natychmiast woyskiem ztąd powiększony, a przy Oggiersheim i w tuteyszych okolicach widać iuż wiele Francuzkiego woyska.

Z Moguncyi d. 26. Stycznia wieczor.

W tym momencie przychodzi tu wiadomość, że gdy Manheim mimo powtorzonego wezwania, nie chciał się z szańczem Reńskim woyskom Francuzkim poddać, musiano szaniec Reński szturmem odebrać i Manheimowi pogrozic, ieżeli się miasto natychmiast nie podda, że go bombardować zaczną. poczym mieli iuż Francuzi dziś rano aktualnie do Manheimu wniść.

Z Ferrary d. 13. Stycznia.

Woyska Cysalpinskie ktore w kroczyły były w państwa Papiezkie do cofnięcia przymuszone zostały; wielkie śniegi ktore spadły, a szczegulniey w gorach, nie dozwoliły im udać się ku Rzymowi.— Cysalpinowie w dniach w tych niespodziewaną ponieśli stratę. Jeden ich oddział zbliżał się do Osimo (w Marchii Ankońskiey) dla obięcia miasta tego, stosownie do uczynionego od niektórych iego mieszkańcow wezwania. Gorale tamteysi z przed sięwzięciem przeciwienia się temo, oczekiwali woysk Cysalpińskich, i zaledwie te zbliżyły się ku nim, gdy ci straszny nanich wyzionęli ogień. 200 do 300 zabitych i ranionych zostało ludzi, reszta się rozproszyła. Jak tylko Francuzki jenerał będący w Ankonie o tym dowiedział się zdarzeniu, natychmiast z woyskiem swoim udał się do Osimo; za zbliżeniem się iego Gorale uciekli, on wszedł do miasta i nałożył kontrybucyi 60,000 skudow (540,000 zł. Pol.) z zagrożeniem powszechnego rabunku, ieżeli kontrybucya w czasie krotkim wypłaconą nie będzie.

Z Ratysbony d. 24. Stycznia.

Obywatel Bacher przeznaczony na sprawowanie interessow rzeplitey Francuzkiey przy ogulnym seymie Rzeszy, wczoray do tego przybył miasta.

DODATEK

DO Nru. 13.

GAZETY KRAKOWSKIEY

WE SRZODĘ DNIA 14. LUTEGO 1798.

Z Warszawy d. 26. Stycznia.

Kommisya wspolna trzech Nayiaś: dworow, do uregulowania długow Nayiaś: Krola Jmci Stanisława Augusta i bywszey Rzepitey Polskiey; przystępuiac do weryfikacyi długow i pretensyi do tegoż Nayiaś: Krola Jmci mianych i w protokole kommissyi umieszczonych, uwiadomia wszystkich wierzycielow, aby do stawienia się przed tąż kommissyą bądź osobiście, bądź przez swych dostatecznie umocowanych plenipotentow, będących w stanie dania potrzebnych obiaśnień w czasie weryfikacyi, w tym porządku, w iakim ciż wierzyciele zapisani zostali, i podług danych im numerow, czynić się maiącey; w gotowości byli. — Przeto tym-czasowo przeznaczone są tymże następuiące do stawienia się terminy: — Dzień 8. podług Ruskiego kalendarza, 19 marca roku bieżącego, dla wierzycieli pod numerami od 1 aż do 5 wciąż wpisanych. D. 9. (20) marca dla tychże pod nr: od 6 — 10. — D. 10 (21) tegoż, dla tychże nru: 11 — 15. — D. 11 (22) ditto dla tychże nru: 16 — 20. — D. 15 (26) ditto — od nru: 21 do 25. — D. 16 (27) ditto od nru: 26 — 30. — D. 17 (28) ditto od nru: 31 do 35. — D. 18 (29) ditto od nru: 36 — 40. — Dzień 22 marca (2) kwietnia ditto od nru: 41 — 50 D. 23 marca (3) kwiet: ditto nru: 51 do 55. — D. 24 marca (4) kwiet: ditto od nru: 56 — 60. — D. 31 marca (11) kwiet: ditto od nru: 61 — 65. — Dzień 1 (12) ditto od nru. 66 — 70. — D. 5 (16) ditto od nru: 71 — 75. D. 6 (17) ditto od nru: 76 — 80. — D. 7 (18) ditto od nru: 81 — 85. — D. 8 (19) ditto od nru: 86 — 90. — D. 12 (23) ditto od nru: 91 — 95. — D. 13 (24) ditto: od nru: 96 — 100. — D. 14 (25) ditto: od nru: 101 — 105. — D. 15 (26) ditto: od nru: 106 — 110. D. 19 (30) ditto: od nru: 111 — 120. — Każdy przeto z pomienionych wierzycieli, na trzy dni naymniey przed wyznaczonym sobie podług swego numeru do weryfikacyi terminem, u JW. pełnomocnika Nayiaś: Krola Jmci Stanisława Augusta, ze swym dokumentem oryginalnym stawić się ma, a to tym końcem, aby tenże JW. pełnomocnik był w stanie dania potrzebnego kommissyi na czas oznaczony obiaśnienia. — Dopełniwszy tego, ciż wierzyciele przed kommissyą na terminach sobie przepisanych o godzinie 9 z rana, bądź osobiście, bądź przez swych plenipotentow stawić się maią: Będą oraz obowiązani podać memoryał w iezyku Niemieckim lub Francuzkim, w którym wszystkie okoliczności, któremi do possessyi wszelkich swych pretensyi przyszli, wyszczegulnią; tudzież złożyć wszystkie dokumenta oryginalne, które tylko na poparcie ich pretensyi służyć mogą, i dadź wszelkie obiaśnienie, których taż kommissya wymagać od nich za rzecz potrzebną osądzi, oczekiwać nakoniec, dopoki ich pretensye w miarę dowodow, za sprawiedliwe uznane, w etat długow przyznanych, wpisane nie zostaną. — W przypadku gdyby który z wierzycieli ani osobiście, ani przez swego plenipotenta, na terminie sobie naznaczonym nie stanął, lub wzwyż przepisanych sobie postępowania prawideł nie zachował; pewno ma się spodziewać, iż w swym prawie upadnie i pretensya iego za nie ważną i nie byłą uznaną będzie. — Od 1 maia nowego stylu, roku bieżącego, weryfikacya tymże samym sposobem od Nru: 121 daley nastąpi, dla przyśpieszenia iednakże dzieła, podobnyż termin ustanowić się maiący, ale dla większey na raz liczby wierzycielow, oznaczony będzie, i przez gazety Warszawskie obwieszczono zostanie, kiedy się każdy z kredytorow ma stawić. — Ostrzega się przeto wszystkich nieprzytomnych wierzycielow, iż się tu około tego czasu znaydować, albo przyzwoitemi swych plenipotentow instrukcyami opatrzyć maią; w uchybieniu czego, wynikaiące skutki z praeclusyi, czyli upadku na terminie, sami sobie przypisać będą musieli. — Dan w Warszawie dnia 11 (22) stycznia 1798.

Kommisya wspolna Nayiaś: trzech Dworow, do uregulowania długow Nayiaś: Króla Jmci Stanisławа Augusta, i bywszey Rzepltey Polskiey.

Z Konstantynopola d. 27. Grudnia.

Po 14 dniowey chorobie panuiąca tu na ludzi zarazliwa gorączka, zabrała z tego świata d. 17 t. m. tuteyszego ambassadora Francuzkiego, obywatela Aubert-Dubayet, w iego pałacu na Peru. Po iego śmierci sekretarz ambaſsady, obywatel Ruffin, obiął zaraz tym czasowo Francuzkie intereſsa, poki jeneralny konsul na Wołoszczyznie obywatel St. Cyr, ktòremu zaraz przez kuryera znać dano tu z Bukarestu nie ziedzie. Gdy tuteysze dyplomatyczne korpus o śmierci wspomnionego ambaſsodora przez iego adiutanta obywatela Castra, uwiadomione zostało, udali się na drugi dzień d. 18 ambaſsador Batawski, posłowie kròla Pruskiego i Neapolitańskiego, Szwedzki, Hiszpański i Duński rezydentowie sekretarze i tłomacze Cesarskiego internuncyusza do pałacu Francuzkiego, z kąd ciało zmarłego, ktòre w piękney trunnie stało, do grobu odprowadzono. Swita pogrzebowa bardzo liczna była, gdyż nie tylko Francuzcy, ale wielu innych narodow kupcy uczynili mu ieszcze tę ostatnią przysługę. Ciało iego pochowano na wolnym placu z niewielką ceremonią. Francuzi spiewali żałobne himny, a na koniec zaspiewali pieśń Marsyliyczykow i powrocili razem do pałacu.

Przed kilką dniami nowy hospodar Wołoski Konstantyn Hangerly, był na swoy urząd instalowany, i miał u W. Sułtana audyencyą; ale ieszcze z tąd nie odiechał.

Od naszych woysk przeciw zbuntowanemu baszy Widyńskiemu Pasman Oglu w Serwii i Bulgaryi stoiących nadeszły tu pomyślne wiadomości. Oprocz poniesioney straty pod Belgradem, porażono ieszcze woyska iego pod Ruszynk i pod Warną. We wszystkich tych potyczkach podaią stratę buntownikow na 4000 ludzi. Lecz mimo odniesionych tych korzyści nad spodziewanie umyśla Porta wysłać do Pasman Oglu prosto ministra, dla negocyowania z nim pokoiu. Minister ten będzie miał 6 sekretarzow, drogomanow &c. przy sobie i ma rozkaz udania się prosto z białą chorągwią do obozu tego baszy. Porta przedsięwzięła dopiero przystąpić do tego śrzodka, gdy się pewnie dowiedziała, że buntownik ten, chce się niepoddległym ogłosić i na prawem brzegu Donaiu osobne krolestwo uformować.

Kapitan basza iest pierwszym Seraskierem, czyli jeneralnym hetmanem woysk mianowany. Bardzo wiele woyska maszeruie ieszcze wciąż nad Donay; ale kapitan basza poty ztąd nie wyiedzie, poki odpowiedź od Pasman Oglu na uczynione mu propozycye pokoiu nie nadeydzie. To iest szczegulnieysza rzecz, że gdy mowa była w Dywanie wydania zbuntowanemu baszy woyny, W. Sułtan oświadczył, wyraźnie, że on w cale iego głowy nie chce. Oświadczenie to było powodem do rożnych dymysłow: że albo się W. Sułtan zaburzeń obawia, iakby tu iego głowę przywieziono, albo też mimo despotysmu swego, nie że wszystkim iego zasadom iest przeciwny. Jak się Pasman Oglu o tym dowie, może, trudnieyszy do zgody będzie. W przeszłym tygodniu odbyła kompania Tureckiey artylleryi konney pierwszą musztrę, ktòrą powszechnymi oklaski okryto.

Z Rastadt d. 26. Stycznia.

Na wczorayszey seſsyi ułożono ostatecznie odpowiedź, ktòra dana ma bydź pełnomocnikom Francuzkim na ich pierw-

ące propozycye. Odpowiedź ta zamyka w sobie, iak mówią, przełożenia na mocnych bardzo zasadzone powodach, i dążące do zachęcenia wykonawczego dyrektoryatu, do odstąpienia swych pretensyi, które żadnych dla Francyi istotnych nie robiąc korzyści, zniszczyłyby konstytucyą Niemiecką, oraz naysmutnieysze i bardzo niedogodne ogulnemu interessowi pociągnęłyby za sobą skutki. Czynią tam także bardzo dzielne odwoływania się, zasadzone, na dzisieyszym rzeczy stanie, i na prawie narodow.

Z Włoch d. 16. Stycznia.

Nawetstoiące w Wenecyi i Genuiwoyska Francuzkie idą teraz przeciw Rzymowi. Przednią strażą kommenderuie jenerał Dombrowski. — Odwołany z Neapolu Francuzki poseł, Jenerał Canclaux przeieżdzał d. 3 powracaiąc z tamtąd przez Rzym, gdzie od rządu znaywiększemi był przyymowany honorami. W Genui wszystkich aresztuią cudzoziemcow, którzy nie maią karty bezpieczeństwa.

DONIESIENIA.

Nomine Cæs. Regiæ Magistratus Urbis Metropolis Cracoviæ, Regni Galliciæ occidentalis. Illustribus Magnificis Xaverio Kniaz Massalski & Helenæ Kniaziowa de Massalskie 1mi. Voti de Ligne 2di. Potocka medio præsentis Edicti hisce insinuatur, quod nimirum Reverendus, Franciscus Ceypler ad Magistratum huncce Cracoviensem adversus eos in causa sua puncto solutionis f. p. 1000 cum provisione per 8 à 100 inscripta, titulo successionis pætensorum, sub præsent. 28 8br. 1797 Nro. 641 libellum porrexerit, judiciique opem quoad id justitia exigit imploraverit Cum autem Magistratus hicce ob ignotum Eorum habitationis locum, vel plane a Caes. Regiis hæreditariis terris absentiam ipsis sub hodierno hic loci degentem Advocatum Dnum. Liebich, obveniendo ipsorum periculo, & impendio qua Curatorem constituerit, quocum etiam lis contestata in conformitate præscripti pro Caes. Regiis hæreditariis terris Judiciarii Codicis agitabitur, atque etiam terminabitur ideo iidem hisce finem in eum admonentur, ut tempore adhuc opportuno ipsi compareant vel Curatori dato, si quæ forte haberent, juris sui adminicula tempestive transmittant, vel denique alium quempiam Mandatarium constituant, foroque huic denominent & pro ordine præscripto ea juris adhibeant media, quæ ad suam defensionem maxime efficacia esse judicaverint, ut pote, quod secus adversæ fors cunctationis suæ sequelæ sibimet ipsi sint imputandæ, Ita enim sanciunt præscriptæ pro Caes. Regiis hæreditariis terris leges.

Gelinek. m. p.
Wohlmann m. p.
J. Wytyszkiewicz m. p.
A. Florkowski m. p.
Ant. J. Feistemantel.

Ex Consilio Cæs. Regii Magistratus Urbis Metro: Cracoviæ die 30 Mensis 10bris Anno 1797.
V. Lichocki.

affixum die 29 Januarii 1798.
Jacobus Pączkowski Expe.

W drukarni Jana Maya na Floryańskiey ulicy wyszła nowa książka, służąca razem do zabawy i nauki pod tytułem: Idzi Blas Niemiecki, czyli przypadki Piotra Klaus w trzech częściach in 8vo. Zł: pol: 7.

Tamże dostanie ieszcze kalendarzykow kieszonkowych na rok 1798, w ktorych oprocz kalendarza Francuzkiego, dla czytaiących pisma publiczne wielce potrzebnego, wiele innych użytecznych znayduie się ciekawości. W papier oprawny kosztuie Zł: pol: 1. - 18. a w puzderku Zł: pol: 2.

Na dniu 28 przyszłego miesiąca lutego, będzie warzenie potażow na trzech kotłach w państwie Kieleckim, to iest: pierwszy kocioł w Widełkach, drugi w nowey Hucie, trzeci zaś w lesie Krayno, o 9 przed południem godzinie w kancellaryi ober amtu Kieleckiego, przez odprawić się maiącą licytacyą na rok ieden, to iest od 1 kwietnia teraźnieyszego, do końca marca przyszłego 1799. oku więcey daiącemu zaarendowane.

Te na wzwyż wyszczegulnionych mieyscach znayduiące się kameralne kotły, zawieraią od wierzchu w przecięciu 3 stopy 9 cali, w głębokości zaś 1 stopę 9 cali Wideńskiey miary, przeto też za każdy takowy kocioł rowne wywołanie ceny po 180. zaczym za wszystkie trzy kotły 540 Z Ryńs: ułożone iest, z ktorych każdy licytować sobie życzacy 10 część zarecznego czyli vadium w Z Ryńs 54 przed licytacya złożyć ma.— Przeto licytować życzący do takowey licytacyi niniejszemi zapraszaią się.

Z Ces: Krol. Zachodniogalicyyskiey dobr rządowych administracyi w Krakowie dnia 31. Stycznia 1798.

WYRAŻENIE

Tych w wschodnicy Gallicyi dobr kameralnych które w r. b. 1798 we Lwowie w kancellaryi C. K. dobr kameralnych administracyi, przez publiczną aukcyą w dni oznaczone, wiecey daiacym sprzedane będą.

D. aukcyi	Nazwiska Dóbr	Nazwiska Cyrkułu	cena fiskalna zł. ryń.	cena fiskalna kr.	D. aukcyi	Nazwiska Dóbr	Nazwiska Cyrkułu	cena fiskalna zł. ryń.	cena fiskalna kr.
w lutym					w mar:				
1	Sidzina	Myslenic	12,381	11	1	Biskupice	Bochnia	20,440	$22\frac{4}{8}$
3	Szynwałd	Tarnow	1,812	27	3	Krzyszkowice	detto	16,381	$2\frac{4}{8}$
5	Demborszin	Jasło	52,208	48	5	Wrublowice	detto	14,450	$39\frac{2}{8}$
6	Borek	Myslenic	12,530	48	6	Umieść	Jasło	33,226	$52\frac{5}{8}$
7	Zawada	Tarnow	5,058	5	7	Tyczyn	Rzeszov	7,093	38
8	Zbydniow	Rzeszow	23,029	35	8	Krzęczin	Mislenic	31,912	8
9	Jugowice	Myslenic	8,914	57	9	Luchow	Zamość	50,655	5
10	Pichowice	detto	10,743	55	10	Ptaszkowa	Sandec	12,561	25
12	Turza	Jasło	25,239	9	12	Zawadka	Jasło	8,671	43
13	Ciesanow	Zołkiew	2,331	47	13	Lubla	detto	31,221	$23\frac{4}{8}$
14	Liplas	Bochnia	28,448	$22\frac{2}{8}$	14	Mołiceduch	Rzeszow	11,557	50
15	Skałeczna	detto	14,483	— $\frac{4}{8}$	15	Popowice	detto	3,953	$57\frac{4}{8}$
16	Zakrzowek	detto	15,720	55	16	Pilatkowice	Zaleszczyk	13,664	3
17	Woladuchacka	detto	24,641	$11\frac{4}{8}$	17	Jasien	Bochnia	12,500	—
19	Muchbarz	Myslenic	13,748	44	19	Okonin	Tarnow	16,892	35
20	Lipowiecz	detto	4,453	5	20	Niewiarow	Bochnia	19,934	$22\frac{4}{8}$
21	Kołolipowiecki	detto	2,388	46	21	Sapachow	Zaleszczyk	30,098	$31\frac{2}{8}$
22	Wielkiedrogi	detto	23,772	$45\frac{4}{8}$	22	Kopitowa	Jasło	20,394	1
23	Łysagora	Bochnia	12,263	$58\frac{4}{8}$	Na	stępuiące do-	na lat 6	rok ro-	
24	Olszowice	detto	10,891	30		bra będą arę		cznie	
26	Dobczyce	detto	136,050	$42\frac{2}{8}$		de puszczone			
27	Zegartowice	detto	37,492	$2\frac{2}{8}$	2	Ulszew	Bochnia	4,728	$30\frac{2}{8}$
28	Wroszowice	detto	36,774	$11\frac{6}{8}$					

Intraty wypadaiące, i warunki, chęc kupienia maiącym, okazane będą.

Od C. K. we wschodniey Galicyi dobr kameralnych administracyi.

W Lwowie dnia 22 Listopada 1797.

Leopold Haysler, administracyi przełożony.